

## קורח

ויאמר משה אל קרח: שמעו נא בני לוי. המעט כי הבדיל אלהי ישראל אתכם מעדת ישראל לעבוד את עבודת משכן ה' ולעמוד לפני העדה לשרתם. ויקרב אותך ואת כל אחיך בני לוי אתך ובקשתם גם כהונה. לכן אתה וכל עדתך הנועדים על ה' ואהרן מה הוא כי תלינו עליו.  
(במדבר ט"ז)

פניו של קרח היו לכודות עדיין באותה העווית שלא הצליח לעצור בעדה כשענה לו משה. דווקא משה, מכולם – דווקא משה... ודוקא אצלו חשב למצוא שקט מיסורי נפשו. האם טעה אז כאשר הבחין מבעד למעטה בניצנוץ של הבנה, כשדיבר ופיו כמו זקן המנסה להטיל מרות בבני נעורים, רודף את המילים המתגלגלות ורודפות זו את זו? עוד היה רועד כל אימת שנזכר באיש הקטן והכפוף שבא מן המדבר – מאהלו שמחוץ למחנה בא כדי לשמוע את טענותיו המגומגמות. בתחילה היה מהסס, ואחר כך שטפו מילותיו והוא לא יכול היה לעצור – כל העדה כולם קדושים! אמר. קדוש אמר, ושנה קדוש קדוש ושילש קדוש קדוש מלוא כל העדה כבודו. ומדוע תתנשאו רק אתם?

קרעים מגושמים, אפלים היו בו במסווה. ניכר היה בהם שנעשו בחפזה למען הסר מכשול ולא למען היטיב ראות. עיתים היה תוהה מה באמת הטיל מורא גדול כל כך על העדה. האם היו אלה מופתיו של משה, הרואה פני אלוהים וחי או שמא היו אלה אותם בורות עיניים אפלים שלא היה להם קץ. אבל אז... אז היה בהם איזה הבהוב. כאילו ידע משה מה הוא אומר, כאילו ידע. ואולי שגה בדמיונות.

עתה היה מהלך במכתש הקטן בין אהלי משפחתו והוא רוחש תפילה. קדוש קדוש קדוש היה חוזר ואומר. משתעשע בידיעה שהיתה מערסלת את מוחו כאם וכאהובה. כמה קדוש הכל. כמה קדושים כולנו. בתמיהה הביט על עשרות האישים שהיו ממהרים אותה השעה אל המשכן ומחתות בידיהם. בראשית סבור היה שגם הם, כמוהו, את קרבת אלוהי גאולתם היו מחפשים. תמה היה על שחזרו אחור אל חוקי ותורותיו של המשכן. וכי במה קדוש הכהן מהקטן שבאלפי מנשה? שהרי בכלם נשמה, ונשמות כולם מכס שדי-נמשכו, וכולם עמדו למרגלות ההר... באותות ובמופתים שמו להם אות מופת לבל יהיה האחד קדוש כרעהו. איש למטותם לבית אבותם. יהיה נא הכהן קדוש, יעבוד נא הלוי את אלוהינו – רב לנו. סבור היה שקרא בשם ה', וסבור היה ששמעו כולם ונקבצו. ועתה... עתה הם ממהרים אל המשכן המקודש משאר אהלי ישראל להוכיח את עליונותם בתוך עולם היחסות של משה. צר היה לו עליהם.

לפתע הבזיק בו רעיון והוא, כמו נתעורר מחלום, נפנה בחטף לאחוריו ורץ אל תוך אהלו. שני בניו הקטנים היו יושבים שם ורגליהם פשוטות לפנים והם צרים להם כמין עוגה של רצפים, אלא שזו עשוית בוך היתה. רגע עמד לנוכח המראה ונשם אויר עד שחישבו ראותיו להתפוצץ, כמו היה ריחו של האוהל העשן ריח גן העדן, ואז התיישב ליד ילדיו ברגליים פשוטות אף הוא ואמר להם: ילדים, אבא יודע דבר ועתה ידעו אותו הבנים. אימרו עימי, ילדים – קדוש קדוש קדוש, הכל קדוש הכל אחד הכל הוא בעצמו בעצמותו... 'קדוש קדוש' היו הילדים לואטים אחריו בצחוק של תום, 'הכל אחד הכל קדוש'. ואף הוא צוחק עימהם, ועיניו נוטפות את שמחתו קדוש קדוש הכל בכל קדוש מכל כל קדוש. והיו נשכבים וקמים ומהלכים בדרך בינות לשבילים ומשננים ואומרים הכל אחד ה' אחד ושמו אחד קדוש קדוש קדוש עד שצנחו באפס כוחות על החול החם ואומרים קדוש ומחייכים זה לזה בשקט. 'אבא, באמת הכל קדוש?' כן בני, הכל הכל. 'גם אתה, אבא?' כן, גם אני. וגם אתה ואחיך ואמך וכל בית אביך. 'אבא' צחקו 'גם להשתין בקיר קדוש?' הכל, בן. הכל אחד, הכל הוא יתברך בעצמותו מלא הכל.

השמש היתה קופחת במלוא עוזה כשקם שוב וחזר להלך בינות לשבילים. החול היה מבעבע תחת רגליו, והוא כמו חש כל גרגיר וגרגיר ומכיר אותו ומוקיר אותו ורוח הקדים החרישית היתה מלטפת את פניו הלוהטות ועיניו הביטו נכחה ומולן שני קרעים אפלים. משה ידע, לא היה לו עוד ספק. משה ידע את האחדות ואת סודה ואת קסמה. מדוע זה פנה אחור? מדוע לא קירבו ונישאו? מדוע התנשאו? כמה רחוק נראה אז המשכן. כמה מגוחך ועלוב. עד מתי ידמו בני ישראל להיות עובדים את אלוהיהם במקום אשר יבחר משה? כמה נלעג, כמה עיוור. מי יסיר את המסווה מעל עיניהם?

קדוש קדוש קדוש היו מתעצמות בו המילים. מהדהדות בין קירות לבבו, טוות קורים ובונות גשרים ומאחדות עולמות ורעיונות. בחטף הספיק להביט בעצמו, והנה לא היה עוד קרח שעמד לפני משה אך אתמול. הכל שצף וגעש, כנחל הזה שהיתה מרים מביאה בתפילתה. אמיתות ומושכלות ערגו זו לזו ונזדווגו בחזרה והכל אמר שירה והיה יודע כל כך עד שלא ידע ממש כלום. תוך שהיה קרח בן יצהר בן קהת בן לוי מתלווה אל אישו היו ישראל מתקבצים ונעמדים סביב קירות המכתש הקטן ומצפים לדבר. שקטים התקרבו אל התלולית הקטנה שנערמה סביב סביב. בעיניים קרועות לרווחה הביטו באיש הגבוה שהיה מהלך ושח אל עצמו ומחייך במין פיוס שאיש מהם לא ידע מעולם. לפתע נפערה חרבה בתוך האנשים ונכנסו משה ואהרן. דממת מוות ירדה על ההמון. ידוע היה כי משה ציווה להתרחק מעל העדה הרעה הזאת ועתה היו כולם מצפים.

מבלי משים חלף קרח ליד אהלו. בפנים היו ילדיו משתעשעים בגילוי החדש שנגלה להם – יגם המטה קדושי' יגם המחצלת קדושה' יגם משה קדושי'. וצחקו צחוק מתגלגל וקרח, מלא וגדוש עד להתפקע, שאף שוב את חללו של עולם אל ריאותיו והשהה אותו מעט בטרם החזירו.

מה הוא אומר? שאל אהרן.

אמת. ענה משה.

השמש הכתה אותו בסנוורים, והוא היה הולך וכושל כשידו מסוככת על עיניו מפני השמש והרוח שהיתה מביאה במעופה חול רב. החול שרט את פניו וחדר אל תוך בגדו והוא דימה כעיוור, ואז פתאום עצר ונעמד מלוא קומתו. ידיו הארוכות נפרשו לשמים והוא קרא בכל לבבו 'א-----ח-----ד'. כרע על ברכיו והבחין בחול הנערם סביב כפות רגליו ועל שוקיו החשופות ואמר לו ברוך תהיה שגם אתה קדוש. קודש קדשים אתה, שאף אותך ברא ברצונו יתברך ואף אתה רצונו ואף אתה ממש הוא והוא ואתה א-----ח-----ד.

הרוח נתחזקה והאנשים החלו נמלטים אל מחסה אהליהם. דמות האדם שזרועותיו ורגליו היו פשוטות נאחזות באדמה כיונק על שדי אמו, כמו היתה נמחקת מעל האדמה מפני החול שהיה מכסה אותה אט אט. על שפת המכתש נותרו רק שני אנשים שהוסיפו להביט עד שנעלמה דמות האדם כליל מתחת לחול הרך והצהוב.

אהרן הביט באחיו הצעיר ושמע את האנחה השקטה שזיעזעה את כל גופו. מהסס הניח את ידו על כתפו של האיש הזקן.

בוא, נלך. אמר האיש בעל המסווה ושניהם נפנו והלכו אל עבר אוהל מועד.

ובני קרח לא מתו.

ליל ראש חודש תמוז  
התשנ"ו

יום א' מוצש"ק מ' יתרו תשנ"ו  
 "האדם אינו אלא תבנית נוף מולדתו" (משורר ידוע)

האוטובוס נכנס לעיר. הוא יושב באוטובוס. האוטובוס אמור להכנס תוך 5 דקות לתחנה המרכזית. הוא מתכנן עוד להספיק לאכול שם ולעשות איזה טלפון, לפני שיעלה על האוטובוס שיצא משם בעוד כ-25 דק'.

האוטובוס נעצר. מבט מהיר מגלה שנתקענו (כצפוי?) בפקק. הוא מחכה כ-3-4 דק' והעסק לא זז. בטח קרתה תאונה או משהו. חשבון מהיר מגלה שאפשר להספיק את המרחק ברגל ולהגיע בזמן לאוטובוס שלו. חבל לפספס אותו ולחכות אח"כ המון זמן סתם. לקפוץ או לא לקפוץ? בחוץ מעונן, ויורד קצת גשם. האוטובוס הזה יקח אותו עד לתחנה המרכזית. מצד שני, הפקק הזה יכול להמשך עוד המון זמן. החלטה. לקפוץ או לא לקפוץ? קדימה! הוא קופץ לדלת. הנהג מבין ללא רמז ופותח אותה. הוא מדלג למטה. הדלת נסגרת אחריו. נוסעי האוטובוס מכונסים איש בעצמו. הוא מתחיל ללכת על המדרכה. בקצה הרחוב הראשי נמצאת התחנה המרכזית. יורד גשם.

פתאום נשמעות צפירות, ובבת אחת הרחוב מתמלא עשן וקולות, העולים מטור המכוניות הכפול, הארוך, ונבלעים אל תוך שבר הענן שמכסה את הכביש.

הפקק זז במטר. הגשם מתחזק קצת.

הוא ממשיך בהליכה קצובה.

ופתאום שוב – רעש ומהומה, הערפל מתגבר ואז מכה ברק ומיד אחריו – רעם אדיר. עשן וקולות של מאות המנועים שברחוב.

הפעם תזוזה אמיתית: אולי 50 מטר.

ופתאום צץ מתוך הערפל – האוטובוס שלו, ומתייצב לשמאלו. הוא מזהה את המספר, נדמה לו שהוא מזהה גם את הזקנה שישבה מושב אחד או שנים אחרי הדלת האחורית וחטיטה באף כל הנסיעה. אולי. מתוך האוטובוס איש לא מזהה אותו. איש גם לא מסתכל עליו.

הוא מגביר את צעדיו. האם יגיע בזמן לאוטובוס? הגשם הולך ומתגבר. הוא מהדק את שרוכי הכובע של המעיל.

הפקק מתקדם. האוטובוס שלו (לשעבר) שוב משיג אותו ואפילו עוקף אותו במקצת. הרוח מתגברת והגשם מתחיל להצליף בפניו.

האוטובוס מתקדם קדימה ועובר את הרמזור. הוא מאיץ את צעדיו. האמנם החשבון שלו היה נכון? אולי היה כדאי להישאר באוטובוס? מתחילים לעלות בו ספקות. האוטובוס עוצר בתחנה ומוריד כ-5-6 נוסעים. הם יורדים בחיפזון תוך כדי התכרבלות במעיליהם. רואים עליהם שהופתעו מהעצירה שגרמה להם לרדת בבהילות. הגשם מצליף גם בהם. הם מתפזרים בכמה כיוונים, ואיש מהם לא ממשיך בכיוון ההליכה שלו. כמובן שאיש מהם לא מזהה אותו.

האם יגיע בזמן?

הוא ממשיך ועובר את האוטובוס. האם הירידה מהאוטובוס היתה המעשה הנכון? הספק מתחיל לכרסם בו.

הערפל מתגבר, אפשר כבר ממש למשש אותו. לא רואים ליותר מ-5 מטר קדימה.

האוטובוס שלו מתקשה בחזרה לתוך הכביש, מהתחנה. הם לא נותנים לו להכנס. הוא ממשיך בדרכו. את האוטובוס הוא כבר לא רואה, מן הסתם הרחק מאחוריו. אך אולי זה רק בגלל הערפל. ו-בוס! ברק, ורעם מחריד ממש לידו. הוא קצת נבהל אבל ממשיך. לא, הוא לא יפספס את האוטובוס הזה! חבל לחכות אחר כך חצי שעה עד האוטובוס הבא.

הגשם מתגבר, ולפתע הופך לברד. הברד והרוח מצליפים בפניו, כאילו דוקרים אותו בסכין. יכול להיות שהאוטובוס שלו עבר אותו כבר, יכול להיות שלא. הוא כבר מעדיף לא לדעת. טוסטוס עובר שם את כולם מימין, וממש לידו מתחלק על כתם שמן (או שאולי זו סתם שלולית?). הטוסטוס עף ימינה

ומתנגש בעמוד פירסומת. הטוסטוס מרוטש, וצורתו מתעוותת לחלוטין. רוכבו, כנראה, נשאר שלם. הרוכב נועל בזריזות את גווית הטוסטוס אל העמוד, ומסתלק אל תוך הערפל בצליעה קלה. הפקק ממשיך בדרכו.

וגם הוא ממשיך בדרכו. הערפל הופך לסמיך מאד וכבר לא רואים כלום. ב-ו-ם! ברק ורעם ממש לידו. הברק מכה בעץ והעץ מתחיל לעלות באש, בתוך הערפל. לשמאלו הוא רואה עוד כתם אדום עמום, בוהק בערפל. אולי זה האוטובוס. ואולי משהו אחר. הוא ממשיך בדרכו. אין זמן! מוכרחים לתפוס את האוטובוס. עוד חמש דקות! הוא מגביר עוד יותר את צעדיו. הברקים והרעמים ממשיכים להכות, ומדי פעם עוד עץ עולה בעמוד אש.

ו-טאאח! הוא לא שם לב לעמוד שצץ מולו מן הערפל, והוא נתקע בו, מסתחרר ונופל על הרצפה. חושך. דם נוזל מאפו, והוא מקלל חרש. לא! הוא לא יתן להם. הוא קם בזריזות כשהוא משתנק ויורק את הדם, וממשיך ללכת: בצליעה, אך בקצב מוגבר, כמעט ריצה. על פניו – גשם, ברד, דם, אש ועשן. אולי גם דמעות, אבל בטח זה הגשם. לא.

והרחוב מתמלא בצפירות, ועשן המכוניות וקולותיהן עולה מתוך הערפל, ויחד עם הברקים והרעמים שממשיכים להכות מקרוב, נוצר רעש מחריש אזניים, ואש מתוך העשן. לא רואים כלום, רק קולות. נדמה שזה האוטובוס שלו לידו. אבל זה רק נדמה – אי אפשר לדעת כלום. הוא הגיע בזמן.

האוטובוס חיכה ברציף, אבל לא העלה נוסעים, כי הנהג היה עסוק בתיקון תקלה בבלמים, שאיתה הוא לא היה מוכן לנסוע. לשאלתו, ענה לו הנהג, "מה קרה, עוד חצי שעה יש עוד אוטובוס". הוא הביט שוב בשעונו. 32 דקי, ליתר דיוק.

הוא מפנה את גבו לנהג ואז הוא רואה את האוטובוס ההוא, ממנו קפץ פעם, נכנס לתחנה. כי כך היא דרכו, השם יצילנו.\*

\* "מעשה מרב ובן יחיד" לר' נחמן מברסלב זיע"א ואחוז בזה, וגם מזה אל תנח ידך.